

A Járáság

Senyei József főhadnagy, festőművész rajza.

Linsingen vezérezredes.

Holzer
cs. és kir. udvari és kamarai oxállító
divatháza
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

HUBERT J. E.

GENTRY CLUB

kapható minden nagyobb üzletben

ELSŐ MAGYAR
 PEZSGŐ-GYÁR
 POZSONYBAN

Alapított 1825-ben

**A Társaság előző évfolyamai lapunk
 kiadóhivatalában kaphatók.**

Rácz Dániel

*Női felöltők, angol hosszúmők és alkalmi toilették,
 blousok, pongyolák áruháza és műterméi*

*Sürgöny cím, "Roberta" ca.
 Telefons: 167-02.*

*Budapest,
 IV., Kiglyó-utca 2.*

LOHR MÁRIA · KRONFUSZ

Gyár és fő-üzlet: Budapest,
 VIII., Baross-utca
 85.

A főváros első és legrégebb
 csipketisztító-, vegytisztító és
 kelmefestőgyári intézete ala-
 pitva 1867. évben

Telefon József 2-37
 Fiókok: II., Fő-utca
 27., IV., Eskü-ut 6,
 Kecskeméti-utca 14,
 VI., Andrássy-ut 16,
 VI., Teréz-körut 39
 V., Harmincad-u. 4,
 VIII., József-körut 2

Bergeman
 elsőrangú pensio
 Berlinben

Schadowstrasse 4=5, az Unter
 den Linden közvetlen közelében

Hová menjünk Berlinben:

Metropole Theater

Kleines Theater

Deutsches Theater

Kammerspiele

LITTKÉ

Casino
 tor England
 Cremant Rosé
 Sport

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA.

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. – TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR. EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, DUNAPALOTA – TELEFONSZÁM: 60-88.

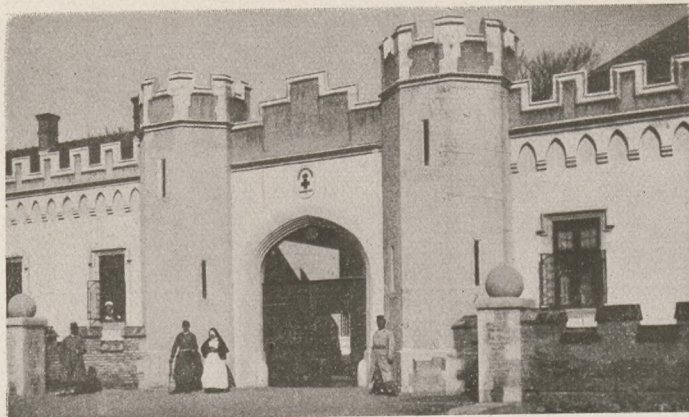
III. évf.
24-ik szám.

Előfizetési árak: egy évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 40 fill.

Budapest,
1916 június 18.

Darnay Kálmán.

Az oroszvári hadikórház. Képeink a kórház bejáratát és a hadikórházat, melyet Lónyay Elemér grófné, Stefánia kir. hercegnő tart fenn, mutatják be.

Tunyogh Gerő problémája.

Irta Cholnoky László.

Élt Füzesabonyban egy távoli rokonom : Tunyogh Gerő. Már csak a furcsa neve bukkanik fel itt-ott a szomszédok közt, ő maga vagy öt éve csak a sirján lengő füzényekkel vagy az őszi kikericsekkel tanácskozik a helybeli fontosabb megbeszélőkről.

Bizonyosra veszem, hogy ezt a szenvedélyét átvitte magával az ismeretlen új országba, a melyikből az utasok nem térnek vissza.

Tunyogh Gerő mindent megbeszélt.

Mivel folyton olvasott, kontemplálgatott, minden különösebb eszt-ből ki tudott facsarni valami doktrínát, valami különös tömör bölcsességet, a mit ő maga csodásan ujnak és fontosnak találván, csak suttogva mondott el a kiválasztottaknak.

Eleinte jól indult mindig, mondott is némi megszívlelésre érdemes dolgot, de a hogy közel ért a végbölcsességhez, egyet ketyent az agyveleje és rombadólt minden.

A helybeliek ennél fogva elhúzódtak tőle, ő pedig viszont ez utóbbinál fogva szinte lesett a jövevényekre.

Utolsó találkozásunk történetéről számolok be itt.

Az első három napon, úgy estefelé sikerült elszóknöm hazulról és egyedül járnom a rétet. De már a negyedik estén rámlesett a különös öreg, belémkapaszkodott és makacsul elkísért. Jött, velem, jött rendületlenül és beszélt, suttogott. — Egyszerűen nem fogok rá figyelni, — gondoltam. De a makacs öreg legyőzött. Egyszerűen nem vett tudomást a nem-figyelésemről és ezzel javára billent a mérleg.

Az utolsó estén, a mit ott töltöttem, még egyszer végigjártam a rétet, karomon hurcolván az elszomorodott bölcselőt: Tunyogh Gerőt.

Csodás este volt ez; a virágokra mennyei parfümök csepegték ezen a napon. Talán az elválás gondolata is segített nekik az illatozásban; bizonyos, hogy nem úgy vert a szívem, mint rendesen.

Akkor, szemben velünk a réten, egy különös, emberforma valaki tünt fel. Rongyokba burkolt, csodálatos vénasszony volt. Kezében füzéget tartott, úgy, mint a pap a monstranciát. És a mi a félelmes voltát növelte: a kis rém rejtelmes, halk, szomorú nótát dudolt, a melynek foszlányait odahozta hozzánk az illatos esti szellő.

— Ki ez? — kérdeztem. — Ki ez a csodálatos kis szörny? Mintha valamelyik meséskönyvből szökött volna meg!

Az öreg bölcs, Tunyogh Gerő, mélyen, boldogan teleszívta a tüdejét; hosszú és jelentős beszélhetésre

nyílt kilátása. Néhány pillanatig zavarodottan nézte a földet, mintha haboznék: elárulja-e a nagy titkot, majd hirtelen felkapta a fejét, hozzámhajolt és a fülembe sugta fontosan:

— Nem tudja? . . . Óh! . . . Nem tudja? Ez a vénasszony — örült! Igen: örült! . . . Hogy Ön ezt nem tudta? Hiszen nagy hire volt annakidején annak a borzalmas katasztrófának, a mit ez a csavargó örült idézett elő!

Felelni akartam valamit; Tunyogh Gerő, látván e szándékomat, megszeppent. Nyilván azt hitte: azt akarom felelni, hogy emlékszem és ezzel elvágom a beszédet. Elszántan lecsapott rám:

— De mit beszélek, hogyan is emlékezhetnék rá? Majd én elmondom! Pedig már későn van, miegyéb, de azért nem bánom, elmondom. Azzal kezdem, hogy ez az undorító vén banya, mint leány, csodaszép volt. Emlékszem rá jól: csodaszép volt. Olyan csodás szőke haját, a minő neki volt, csak elképzelni lehet még egyet. Egyszer beleszeretett egy abonyi legénybe. De jött az öreg, népszínműből kivágott bonyodalom: a legényt elvitték katonának. Az ő távozása nagy katasztrófát jelentett a leánynak, a mi aztán egy másik, szörnyű katasztrófában érte el csúcspontját.

Az abonyi Szokratesz megint sulyosan lélegzett; talán mégsem kellett volna megbiztatnom a kíváncsi tekintetemmel. De már későn volt, már a szívem sem vitt volna rá, hogy beléfojtsam a szót. Annyi örömmel indult neki: bűn lett volna elszedni tőle a szót.

— Képzelteti: irkálták egymásnak a buta leveleket. Egyszer aztán, a mikor az idő letelt, a legény megírta, hogy mikor jön haza és kérte a lányt, hogy várjon rá az állomáson. A leány tehát . . . hogy is mondjam csak . . . no igen, hát a lány szerzett egy füzéget — valami különös dolog ez, hogy nálunk a füzéget a hűséget jelenti — és kiment az állomásra. A legény azonban — nem jött meg. Micsoda szörnyű vihar törhetett ki a szegény leány lelkében! Óh, óh, de micsoda vihar! . . .

— Óh, óh, de micsoda vihar! — mondtam én is Tunyogh Gerő örömére.

— Ez az élet, ez . . . ez . . . — mondta boldogan, mert új beszédszakasz előtt állott. Miért nem jött a legény? — nem tudták. Denikve nem jött. Gondolták, valami városi szirén kezei közé került, avagy valami gázságot művelt, a miért egy kis szolgálati ráadást kapott és a mit nem mert megírni. Elég, hogy nem jött és nem is irt többé. Hanem a lány csak makacs kitartással kijárt mindennap az állomásra és leste a vőlegényét. Az pedig nem jött.

— De mi lesz ebből uram, uram, Tunyogh Gerő uram? — kérdeztem tőle erőltetett tréfával, valójában

Ünnep az oroszvári hadikórházban. Lónyay Elemér grófné, Stefánia kir. hercegnő születésnapja alkalmából az oroszvári hadikórház ápolottjai megható ünnepet rendeztek. Képeink a kir. hercegnőt sebesült ápolottjai és a kórház ápolónői körében ábrázolják.

azonban kissé türelmetlenül. A legény nem jött, a leány várt, végül meghibbant az esze. Azonközben meg is vénült és így keletkezett ez a félelmes, őrült vén banya. Ennyi az egész, ugy-e?

— Ohó, ohó, megálljunk csak! — lelkendezett Tunyogh Gerő diadalmasan. — Nem ilyen egyszerű a dolog! Várjon csak!... Tehát amint később kiderült, a legény a katonaság leszolgálása után valami nagyon jó helyet kapott, mint inas. Gondolta: összeszed némi pénzt, az éppen jó lesz az esküvőhöz. De a buta paraszt-eszével restellte megírni a dolgot. Igen, és most már jön a katasztrófa... A lány lassankint olyan állandó butodarabbá lett ott kint a pályaudvaron. Ha esett, ha a napfény verte a világot, ő ott volt. Utóbb persze mosolyogni kezdtek rajta. Ő nem szólt soha egyetlen szót sem, még akkor sem, a mikor a gyerekek már hangosan kiabáltak utána:

— A mai vonattal biztosan megjön! Tessék kiszállni, beszállni, fütty!

Csakhogy az agyveleje lassankint kezdett megernyedni, szétesni. És most — figyeljen csak — lehet, hogy a valóságban nem úgy fejlődtek a dolgok, a rejtélyes, belső dolgok, a mint én mondom, lehet, hogy csak az én érzékeny szivemben kalapálódott össze ez a mozaik, elég az hozzá, hogy utóbb valami önszánalom ébredt a leányban. Mivel azonban a szájalom laza, hitvány mivolta előbb-utóbb megrothad és megvetéssé degenerálódik, a megvetésből pedig elvégre megszületik a gyűlölet, a szegény leány utóbb elkezdte gyűlölni önmagát. Most pedig nagyon figyeljen. Aki önmagát gyűlöli, az előbb-utóbb valami vétekbe hajszolja bele önmagát. Olyanformán van a dolog, hogy az ilyen ember valakin vagy valamin okvetlenül boszut akar állni... Ejh, de mit beszélek én itt? Ha komolyan figyel a történetre, ugyanis az ön belső világában is egészen új kép születik és tudja, ez az a küszöb, a melyiken a kapacitálás kitöri a nyakát... Igen. És most már okvetlenül és azonnal jött a katasztrófa. Azonban előbb még meg kell döntenem azt az ősrégi botorságot, hogy alkalom szüli a tolvajt. Ne higgyen benne. Az alkalom alapjában véve nonszensz dolog, ha nincs, a ki tudomásul vegye. Ha pedig létezőnek vesszük, akkor úgy áll a dolog... hogyan is csak no... hát úgy áll a dolog...

— Ne kinlódjék vele!

— Nem, nem! Szóval, a ki cselekedni akar, annak nem kell alkalom. Ha mégis összetalálkozik vele, legfeljebb szerencséje van. A mi esetünkben az történt, hogy valami porosz bányatársaság bányát tárt fel itt a szomszédban. A munkások dinamittal robbantgattak. A leány valahogy meglátta a dolgot és ekkor

kezdett az agyában kibontakozni a gondolat: ime, milyen könnyű dolog boszut állni azon a nyomorult vonaton, a melyik nem hozza meg az ő jegyesét! No és ettől-fogva gyorsan mennek az események. Egyszer odalopódzott a bányatelephez és ellopott egy dinamitpatront. Kiment a vágányok mellé, odatette a patront a sinre és leste kéjesen a fejleményeket. Egyszer csak feltűnt a vonat. Egyszerre csak, a mint már csak vagy száz méterre volt a patrontól, az egyik kocs ablakából egy ismerős, édes arc nézett ki, egy pár ezerszer vissza-álmódott kék szem mosolygott a leányra és egy kedves, mennyei zengésű hang kiáltotta:

— Itt vagyok! Gondoltál-e rám?

És ennek a csodás csengésű hangnak hallatára a leány gondolatvilága millió színes, tündöklő darabra pattant szét. Elfelejtette a hosszú várakozást, el a gunyolódást és el a — dinamitpatronokat.

Boldogságtól reszkető hangon kiáltotta vissza:

— Minden gondolatom tenálad van mindörökké!

És a következő pillanatban a kékszemű legény ezer darabban repült a menyország felé! Óh... óh!

Tunyogh Gerő egy percre elhallgatott, majd a fülemhez hajolt és belesuttogta:

— Lássá, az a legény vitte el magával a leány tiszta gondolatait... azóta őrült!

A félelmes, szerencsétlen vén leány rejtélyes dalából még akkor is hozott hozzánk egy-egy foszlányt az esti szél.

*

A mikor bucsuztam a rokonaimtól, megemlítettem, hogy Tunyogh Gerő makacsul elkísért az utolsó sétámra és elmondta az őrült leány történetét.

— Hja úgy! — mondta a sógorom. — Nem leány az, nem is őrült. Megvan annak a magáhozvaló esze. Hanem bizonyosan részeg volt megint. A férje úgy dolgozik, mint három más, de ez a bestia elissza minden jövedelmét... Hanem az öreg Tunyogh, az már bolond! Az igen!

— Tehát nem...?

Elharaptam a kérdést. Tudja Isten miért, de nem fejeztem be.

Amikor Tunyogh Gerőtől bucsuztam, a különös emberke zavartan, kérően nézett rám, a szeme nedvesen csillogott.

Megszoritottam a kezét, csodálkozva néztem rá, de nem szóltam semmit. Elváltunk és nem láttam többé. Csak az emlékezete maradt meg számomra és ez a probléma, vajjon csakugyan őrült volt-e Tunyogh Gerő, vagy sem?

És még valóban szeretném tudni, vajjon milyen eseten törheti fehér csontfejét most, a mikor — a hogy mondom — füzények és őszi kikericsok lengenek a sirján?

Állatok a fronton.

Írta lovag Kerpely Béla.*)

Ott állottunk már vagy hét hónapja a *Strypa-fronton*. A frontszakaszunk mögött, kb. 2000 lépésre, volt egy kis erdő, köröskörül sűrű cserjés, egy kis patak és annak mentén mocsaras, gázos részek. Ide kerülünk március vége felé, pár napi pihenőre.

Gyönyörű napfényes tavaszi idő volt és teli tüdővel szívtam magamba a tiszta erdei levegőt. Itt nem lehetett érezni azt a megátalkodott, penetráns harctéri szagot, amelyet le se lehet írni, milyen. Valami vegyületke a puskapornak, égett szagnak, izzadt emberi lihegésnek és a szellő gyakran keveri még hozzá oszló hullák fojtó, szomorun nyomasztó bűzét.

Nagyot nyújtóztam, és kimondhatatlanul jól esett, hogy egy kis szabad mozgást végezhetek ismét, hogy egy kis időre megszabadulhatok a *Schützen-graben-paralysistól* . . . Mintha otthon járnék, a mi kis erdőnkben . . . A szép, haragos zöld fenyők, itt is csak olyanok, mint odahaza mifelénk és rajtuk keresztül hazálmódja magát az ember.

A tavaszi nap lebukóban volt már és vörösrőse festette az ég nyugati boltját . . . Az egyik szomszéd üteg u. n. *Nachtschusst* adott le a muszka állásokra és elől a *svarmléniákban* szakadatlanul kopogott a fegyver.

— Pak, pak, pak, pak, pak,
[pak, — bumm . . .
pak, pak, pak, pak, pak,
pak, — bumm, — bumm . . .

Mint mikor Beethoven gyászindulójának végén a nagy dob szól bele tompán, az éles rézhangokba.

És ebbe a megszokott, mindennapi bús, de mégis majesztétikus melódiába, egyszerre csak — a füleimnek is alig mertem hinni, — egy másik, egy kedves, rég nem hallott dallam vegyült. A sűrű bokrosból fülembé hozta az esti szellő az erdei sneff bájos, szerelmetes *kvorr, kvorr, pszvszt, pszvszt, pszvszt*-jének lágy modulációit, majd nagy örömmökre, mindkét szalonka szoroson a bokrok fölött húzva, vagy ötven lépésnyire újra leszállt.

A szívem hangosan vert. Kezemben ott szorongattam egy elfogott orosz tisztiszolgától rekvirált kifogástalan 16-os *Peterlongot* — (érdekes: orosz tisztnek innsbrucki vadászfegyvere volt) — és nem lőttem.

Meg voltam babonázva. Nem volt szívem rálőni a kis vándorra, a melyik talán a hazai földet is megjárta tavaszi párzási röptében és ide jött fel északi

*) Szemelvény lovag Kerpely Béla, a „Nimród“ vadász-újság főszerkesztőjének, „Nimródok a fronton“ cz. most megjelent könyvéből.

fészkelő helyére, nem is sejtve, hogy a máskor oly csöndes lengyel erdőnkben, egyformán *vad* és *vadász* most az — ember. . . . Nem bántottam a hosszucsőrű kis vándorpárt. Meleg érzések ömledtek a szívemben és azon gondolkodtam, hogyan is van az, hogy a magyar néplélek olyan szerető ragaszkodással megénekel minden vándorszárnyast, a gólyát, fecskét, darumadarat szebbnél-szebb nótákban, csak a misztikus hosszucsőrűt nem ismeri, a korrogó bagolyfejűt, a vadászok eme legkedvesebb kis vándorát . . .

. . . És, az ágyuk bömbölnek egyre, a fegyverek kattognak.

Mindannyian bámuljuk, hogy mennyire nem zavarja a legádázabb tűz sem a madarakat. Különösen a kis dalos pacsirtát mintha egyenesen dalra ingerelné a sok borzalmas durranás, srappell-sivítás, gránátbőffenés. Amíg az ágyuk nem dolgoznak, aránylag csak kevés pacsirta van a levegőben s mihelyt a tűzérési munka megkezdődik, egyszerre felszáll valamennyi és trillázik gyönyörűségeken, mintha csak egyenesen a sok szegény katona szívbéli szórakoztatására rendelte volna meg őket a jó Isten, — hiszen odahaza is pacsirtaszótól lehet most hangos az áldott magyar rónaságok vibráló levegője . . .

A *gépmadaraktól* sem fél a mezők szárnyasvadja, csak a varju nyugtalankodik, valahányszor egy-egy repülőgép megjelenik a levegő-égben. Mintha a rossz lelkiismerete furdalná a mező e legocsmányabb jószágját. Kövérré hizottak és megelégedetten kárognak az elhagyott csataterék körül. Nem respektálva az embert, bevárják akár öt lépésre is és mintha kárörvendően mondanák, hogy kár . . . kár . . . mikor felrebbennek hizott lustaságukban és feketén csillogó szemük, mintha

azt sunyitaná a katona felé: kerülhetsz még a csőröm alá!

Ám, ha a berregő, hatalmas gépmadár megjelenik, ijedt krakogással keringenek csoportokba verődöttek. Egyszer az oroszok erősen tüzeltek egyik repülőnkre és egy srappell-szilánkjuk szerencsésen el is találta, — a gépmadár közelében ijedten repdeső varjak közül az egyiket nagy gaudiumunkra, mig pilótánknak mi baja se történt . . .

A szomszéd dandárunknál nagy tölgyerdőség volt, szintén a rajvonal közelében, melyben igen sok az őz, nyul és akad szép számmal róka is, persze. Békés nyugalommal élnek, szaporodnak, viaskodnak a létért, mintha nem is teljesen feltordult világ zavarogna körülöttük.

bárá Szentkereszty Béláné Floresco Mária, Floresco János nagybojár és neje Bibesco Katalin hercegnő leánya.

Gajduscheck Erzsi felv.

A 11-es honvéd lovashadosztály parancsnoksága. Középen Czító tábornok, Julier vezérkari őrnagy, Czeke és Szilassy vezérkarhoz beosztott századosok.

Egyik emberünk — civilben uradalmi vadór, tipikus kajlabajszu jáger, a ki ha csönd van és tábor-tűzet is lehet gyujtani — gyönyörűséges vadászmesékkel tartja a lassu tempóju, szakállas öreg fiukat, — hát ez az izigvér-vadász naponta jelentette, hogy már több éjjelen, ugy 11 óra tájt megfigyelte, hogy a szomszédos vágásból egy erős, hatos bak vált ki, pontosan betartva forgóját. A Strypa tulsó partján ugyancsak szólt pedig az ágyu, a fegyver és sűrű szalvékkal igyekeztek kedves szomszédaink megnehezíteni műszaki csapataink drótsövény-építkezését. Mindez azonban nem térítette el a bakot megszokott mozgásától s a tüzellel mit sem törődve, váltott ki legelészni a tisztásra. A rőt vad is megszokta az ágyubömbölést...

... Mellettünk nagy tóság terült el, a melyiken csak ugy hemzsegett a bubosvöcsök, szárcsa, vizityuk, réce. És nem egyszer figyelhettük meg, hogyha gránát vagy srappell csapódott a tóba, vagy robbant felette, olyankor villámgyorsan tünt el az egész madárvilág, de kis idő multán ujra népes lett a tó bennlakóitól s ez így ment ott napról-napra, de a madársereg nem hogy apadt volna, sőt kikeletkor javában elkezdte a fészekrakást és kotlást, mint békességesen.

Parancsba is kellett hogy adjuk: tojásokat a fészkekből kiszedni szigoruan tilos!

Ebben az időben persze izletes tojásra fájt a foga az ingyenc katonanépségnek...

Ezeket a tapasztalásokat, megfigyeléseket ugy egymásnak mondogattuk el szép, csöndes, holdvilágos tavaszi estén, ott heverészve a stryamenti kis erdő tábor-tűzénél és csodálkoztunk rajtuk... A mi szívünkbe is valami olyan jószágos, békességes hangulat lopódzott bizsergőn... Az ujabb rözsecsomóktól magasbatörő tűz fantasztikus lángnyelvek füstfelhőiben fantasztikus alakok mozogtak elmerengő szemünk előtt... A szó el-elhallgatott ajkunkon... Szemünk belemeredt a sisszergő tűzbe. Lobogókat láttunk, mindenféle színűt és sok-sok emberalakot... És hallani véltük messze-messze, miként harsogják bele a mi trombitáink a diadalmas *Halalit* a nagy Mindenségbe...

Kardos Rózsi és Juci

fényképészeti műterme Budapest,

Telefon: 105—80.

IV., Váci-utca 11/b.

A miniszterelnök látogatása a meghódított Szerbiában.

1. A valjevói temetőben. 2. A sabáci kikötő épülete. 3. A sabáci kikötő elmerült M. F. T. R. pontonja. 4. Az Avala-hegy várromja. Jungert főhadnagy felv.

A verduni legenda.

Szölt Jézus : És látjátok, én veletek vagyok mindennap, időtlen időkig. (Mathias 28. 20.)

1. Éjféltájban magára ölté hófehér köntösét, a köntös egyszerű volt és gyolcsból való, de világított és illatot terjesztett maga körül, a tejutra lépett és leszállott, mintha egy szomorú dallamra lebegne, oly könnyen, Verdun vára felé. Ő, az Ur Jézus.

2. Az uton pedig találkozott sok égbe röppenő fiatal lélekkel és tisztán hallotta, amint köszöntötték őt :
— Üdvözlégy Jézus, megyünk Atyád elé.

3. Az uton pedig találkozott sok égbe röppenő fiatal lélekkel, franciákkal és poroszokkal és angolokkal, bajorokkal, valának közöttük, óh, magyarok is, összeülkezve, egymásba borulva, ellenség, jóbarát, a végtelenség megnyilvánulása előtt. És hallotta az Ur Jézus, a mint peremén magas felhőknek felcsendült millió halott hős dala, fogadtatására a jövevényeknek :

— Jertek, új angyalai az Égnek.

4. Éjféltájban ért Verdun elé.

5. Látott ott lövészárkokból kimeredő megrémült szemeket és hallotta szívek kalapálását és hosszú, utolsó sóhajokat, mintha őszi szél zokogna elhagyott pusztá felett. Ugy olvadtak össze a sóhajok. Látott ott torzult arccal egymást tépőket s hallotta, a mint megroppan az élő csont és csikorognak összepréselt fogak, látott krátert, lobogó tüllel, hallotta száz és száz apa ájulásba fuló sikoltását. És sirt az Ur Jézus.

6. Az egyik drótsövénnyel elött francia katona fetrengett meleg vérében.

7. Meghajtva töviskoronás fejét, feléje lépett az Ur Fia és enyhítette érintésével fájdalmait.

8. A francia felvetette szemeit és megismerte őt. A fehér, világító köntöst és a töviskoronát, a kék szemeket és a könnyeit, megismerte a szelid mozdulatokat és emlékezett hűs templomokra ; meg iskolapadok szőke gyerekfejekkel jutottak eszébe. Leirhatatlanul fájdalmas bucsuzó hang hagyta el ajkait és kiszénvedett.

9. Akkor Jézus elnézett a csatatér fölött. Hosszasan, lemondással és érezte, hogy megválthatatlan bűn dühöng előtte, hát visszatért, a melyen jött, ég felé vezető útján.

10. Az Atya pedig kérdé tőle, hogy mi volt a legrettenetesebb, a mit a fájdalomban forgó földön hallott.

11. Egy francia sóhaja — felelte Jézus.

12. Óh, hisz ott sokkal megdöbbentőbb hangok fakadnak, miért, hogy épp ez vésődött figyelmedbe — szólott az Atya.

13. És felelt Jézus : Ebben a sóhajban benne volt az egész távozó Élet. A harang, a mise, az ismeretlen, szent, érintetlen leány, a könnyű tánc, az első tavasz, a virág és az illat, az akácok út, a völgy és az érett gyümölcs. Óh, jaj, Verdun előtt könnyeket szítáló szelőlővé egyesülnek a sóhajok, de ez — ez eszembe juttatta a keresztet, a Golgothát, az ecetet, pribékeket és anyámat, Máriát. A sötétedő eget, a siró asszonyokat, dermesztő perceit a rettenetes fájdalomnak. Mert a francia, Uram — husz éves volt, szelid, — ártatlan — büntelen — szűz, — szőke — álmodozó és poéta . . .

14. Hangjára Jézusnak megreszketett az Ég, fehérszárnas angyalok elborult arccal figyeltek és lentről, egészen lentről, felfelé röpöngt a kis francia rózsaszín lelke. Egy fehér galamb uszott mellette, fehér pont a felégetett, füstös föld fölött.

15. Lenn Verdun előtt pedig egyre bömböltek a szörnyeteg ágyuk.

Herman György.

Radvánszky Dóra bárónő. Gajdusчек Erzsi felv.

DAL.

*Nem tudad, hogy ki voltam,
Nem tudtam, hogy ki voltál.
Mig én a földre néztem,
Te arra, hol a hold száll.*

*És csóktalan bolyongtunk
Tavaszból ősze ketten :
Fiu, kit nem szeretted,
Leány, kit nem szerettem.*

*Azt hittem, elfelejtesz,
Azt hitted, elfeledlek ;
Nyugat felé utaztál
S én messze napkeletnek.*

*Mégis veled maradtam,
Mégis velem maradtál,
S bár messze elszakadtam,
Hű társul megmaradtál.*

Franyó Zoltán.

ADIEU . . .

*Én nem tudom, miért, — de vége ; —
Én nem tudom, miért, — de fáj ; —
Én nem tudom, hogy mért kell mennem,
Csak érzem, — valaki visszavár . . .*

*Én nem tudom, hogy mért, — de sirok ;
S enyhülést már a köny sem ad ;
Eltávozom hát néma jajjal,
De érzem, — a lelkem itt marad . . .*

Bozzay Margit.

Lóverseny a front mögött. Balról-jobbra: 1. Türk Károly 13-as huszárfőhadnagy „Bobby“ lován. 2. báró Henigstein 6-os dragonyos kapitány „Elbro“ nevű lován. 3. Waltersthal Walter Waldemár 12-es ulánus főhadnagy „Palkó“ nevű lován. Wellisch Jenő huszárszászlós felv.

Lóverseny a front mögött.

Panyókára vetett mentében attaque-okat lovagoltak egykor. A szomorúan dicső emlékű limanovai csata óta zöld a mundérjuk és gyalogosan harcolnak. De akár lóhátról üldözik az ellenséget, akár pedig a lővérszárokból tüzelnek reá, egyformán megállja mindenütt helyét a vörös ördög.

A régi lovasszellem azonban nem veszett ki belőlük, és ha csak a harctéri helyzet megengedi, ismét nagyban üzik a lovas sportot. A fegyverek ropogását, az élet-halál harcot elfeledtette velünk; a rég elmúlt békés idők, a letűnőben levő színes mundért juttatta eszünkbe az a lovas verseny, amelyet a jelenleg a front mögött időző 10-ik Kavallerie Truppen Division (lovas-hadosztály) tisztjei rendeztek.

Gyönyörű időben, nagyszámu közönség előtt május 1-én folyt le a verseny, a mely díjlovaglással kezdődött. A trombitajelekre, mintha villanyerő hajtaná őket, úgy engedelmességek a paripák.

Az első Henigstein báró 6-os dragonyos kapitány lett „Elbro“ nevű lován, második Türk 13-as huszárfőhadnagy Botuschán 10-es főhadnagy Bobyján, míg harmadik Gergye 10-es huszárfőhadnagy lett „Kicsi“-jén.

Dacára annak, hogy tizenöt néhez akadállyal kellett megbirkózni, 18 lovas indult a díjugratásban, a melyben a győzelem pálmáját Walter 12-es ulánus főhadnagy vitte el Wellisch 10-es

huszárszászlós „Palkó“ nevű lo-

ván. A második és harmadik díjat Babics 9-es huszárfőhadnagy nyerte el, az előbbit „Fenny“ nevű kancáján, az utóbbit „Zeborow“-on egy, az oroszoktól zabralizott lóval. Negyedik Gergye főhadnagy lett „Kicsi“-jén. A díjazattokon kívül még különösen Darvassy 13-as huszárfőhadnagy, Erle vezérkari százados és Kuhn, meg Nedeczky 9-es hadnagyk tűntek fel.

A program 3-ik pontja egy 3 kilométeres vadászverseny volt, mely steeplechase-szerűen végződött. A 19 induló között elsőnek Eckmayer trainfőhadnagy jött be „Ámor“ nevű lován, míg második Fabiánics 13-as huszárszászlós lett, „Cid“-jén, 3-ik pedig Gergye főhadnagy „Kicsi“-jén.

Hogy pedig az Oroszországban fogott lovaknak a huzáson kívül más hasznát is vegyék, a koniklik (kistermetű muszka ló) részére akadályverseny következett. A mulatságos versenyben elsőnek Spatariu trainkapitány „Repülj Fecském“-je, másodiknak 20 hosszal Gergye főhadnagy előtt Holzwarth 13-as huszárkapitány „Kozák“ nevű lován Fabiánics jött be.

A verseny rendezéséért Gergye főhadnagyot illeti a dicsőség, aki gondoskodott szép díjakról és emléktárgyakról is, melyeket a verseny védnöke, Bauer Viktor generális, a 10-ik Kavallerie Truppen Divisio parancsnoka adott át a boldog győzteseknek. Verseny után a bőven megrakott buffett-asztalokhoz vonult a vendégsereg, a melynél Holzwarth kapitány és Frey 13-as főhadnagy látták el a házigazdai tisztiséget. W. J.

Oroszlengyelországban, közvetlen a front mögött: Fehér Amadé huszárfőhadnagy lovagolni tanítja Zielinszky Mária önkéntes ápolónót.

Visszaemlékezések.

Irta szentmártoni Darnay Kálmán.

A régi barátság engem is megszólaltatott, hogy „A Társaság” hasábjain papírra vessem a közel négy évtizedes muzeális életem apró eseményeit. A régészeti és irodalomtörténeti kutatásaim közben leszűrődött emlékeimet. Talán egész kötet telik belőle. Talán kettő, vagy kevesebb, magam sem tudom. Mert ha végig sétálok a muzeum termein, annak sok ezernyi tárgya mind megszólaltathatna.

Az előcsarnok tárlóiból, az egykor gazdátlanul csatangoló állatóriások bömbölését és mindent elgázoló csörtetését hallom. Az őskori terem kezdetleg kőfejszéi, bronzsarlói az ósaszony és ember küzdelmes életét tárja elém.

Somogy-Szalacska homokbuckáiból kiásott harminkét pillangós arany nyakék, lágyan suttog Veturia szépségéről. Arról a III-ik század közepén itt pompázó pátricius asszonyról, a kinek arany abroncsba szorított hajkoronája, habteste fénylett az illatos kenőcsöktől.

A hadtörténeti terem vörös selyem Szűz Máriás kornétája Rákóczi harci diadalairól regél. Berényi György gróf művészi vésetű cimeres vadászkürtje képből is bemutatja a főuri medve- és vadkanhajszák izgató eseményeit.

Szinte hallom a sarokban unatkozó Szentgyörgyi Horváthok cimeres mozsárágyuinak pukkanását. Talán 1795-ben a badacsonyi szüreten szólaltak meg először, a mikor Kisfaludy Sándor, a pirosdolmányos daliás testőr, szerelmet vallott Szegedy Rózának.

A néprajzi terem himzései, faragásai között, rokka-berregést, furulyaszót hallok. A leánysziv minden vágyakozását beleöltve érzem a násznyoszolya selyemtulipános párnáiba.

Az iparművészet termében először kér szót a színpompás rokokó-kor asszonya. Ibolyaillat áradozik ki a finom himzésű, fényűző asszonykelengyéből. Érzem a selyem, festett, ezüst szálakból szőtt aranypillangós legyezők mozgását. Látom a beporzott haju aranycsattos térdharisnyás lovagját a rokokó-kor kisasszonyának.

Amodább komoly méltósággal terpeszkedik a vertarany csipkével szegélyezett zöldbársony pluvialé. Főuri asszony kezemunkája, a ki boldogsága vagy boldogtalansága felajánlott áldozataként harmincezer szem igazgyöngyöt himzett bele a köpeny arany skofimios tulipánjaiba. Érdekes történetet mesél a másik tárló tartalma: A lelkében meghasonlott Heister Sigbert gróf, Győr teljhatalmu kormányzója, hogy lelkiismeretén könnyítsen, 1717-ben Sümegre zárandokol. Drága szövésű lioni brokát, selyemaplíkációs egyházi öltönyöket rak le a csodatevő Szűz Mária lábaihoz.

A győri ötvös remekbe készült cimeres kehely a Sümegen székelő híres veszprémi püspök drága ereklyéje. Bíró Márton jóizlésének és áldozatkészségének köszönhetjük még Maulbertsch híres rokokofreskóival ékített templomunkat és a vár tövében emelt műemlékszámba menő főuri barok kastélyát a püspökségnek.

Soviniszta szívemnek kedvesebb a tárlókban összegyűjtött divatos ó-bécsi porcellánoknál a csodás finomságu herendi tányérok, csészék, vázák: Holics, Tata, Pápa, Városlőd színpompás magyar fajence-ai.

Még mindig gyermeki áhitattal csüngök a muzeum büszkeségén, »a Kisfaludytermen«. Ez az ő nagy szellemének testet öltött halhatatlansága. A reménytelen vágyakozás kinos gyötrődése rezgi át a »kesergő szerelem« elsárgult betűit. A letűnt nagy idők Pegázusra ültetett Lajos-legendái töltik be a kékes merített

papír foliánsait. Egyenként szólalnak meg a magyar irodalom halhatatlanjai, fakó leveleiknek ezrei. Kisfaludy Károly Trézsi hugának leírja színházi diadalait. Sándor bátyja a Tudós társaság üléseiről ünnepeztetését. Katona József Kisfaludy Károly kegyeibe ajánlja Bánk bán-ját aggódva sorsáról. Petőfi kevés reménnyel kínálja fel pár pengő forintért a Pesti Hirlapnak »1848« című költeményét. Arany János kiadójánál érdeklődik »Katalin« sorsáról, mert hát jól esnék pár pengő forint. Bajza tudatja, hogy Schedelt kifütyülték. Csokonai Csépen alispánnál mozgósít egy ünneplős ruha irányában. Vachott Sándor Édes Gyöngyvirágom! megszólítással enyeleg későbbi hitvesével, Csapó Máriával. Fáy András az árvizből megmentett szüzdohánynak örvendezik. Palocsay Lujza szerelmi vallomásaival ostromolja Kisfaludy Károlyt. Kazinczy érzelgős verset ír a Kocsondy leány emlékkönyvébe. Festetics György gróf pedig nagy tisztességgel levélben invitálja Kisfaludy-t a Helikon ünnepekre. Deák Ferenc stafetát küld Sümeg híres orvosához, Takács Jánoshoz, hogy küldjön orvosságot addig is, míg az ut járható lesz és Kehidára jöhet. Sárosy történeti becsű Arany Trombitájának kézírata mellett feküsznek nyomdafestéket nem tűrő csiklandós verses aphorizmái. Kossuth Lajos 23 ives levelében írja le Pulszky Ferencnek az olasz felkelés tervzetét. 1870-ben pedig Áldor Imrének 16 oldalas levélben nyilatkozik a közigazgatás államosításáról. Görgey büszke önérettel jelenti Kossuthnak váci diadalát. V. Ferdinánd levélben utasítja Majláthot, hogy nyomja el a »táblabírák Pilvax-kávéházi mozgalmait«. József császár sajátkezűleg írja rá végzését Szentiványi hazaárulási pörének iratcsomagjára. Mária Terézia újévet gratuláló levelet ír. I. Lipót bejelenti, hogy neje, a császárné, leánygyermeket szült. Teleki Mihály hadijelentéseit levélben írja Bornemissza Anna fejedelemasszonyhoz. Thököly Imre beajánlja hívét Coprára tábornoknak. Savoyai Jenő, a zentai győző, levélben ad utasítást Zumjungen tábornoknak. Izabella királynő donációt osztogat. Lorántffy Zsuzsanna bizalmas levelet ír Bornemissza Katalinhoz, Széchy Mária, a murányi Venus, felszabadítja jobbágyait. Rákóczi Ferenc sümegi származású kormányzóját, Szatmárit, utasítja várainak megerősítésére. Mátyás király levelet ír az erdélyi comeshez és utasítja, hogy fizesse ki a moldvai vajda fiát illető 500 arany évi járadékát. Eleonóra császárnő hitelesíti a szatmári békeszerződést. A székelység privilégiuma. Ibrahim basa hitlevele. Haynau hóhérkönyve. Deák Ferencz 1867-iki felirátának fogalmazványai. De nem említek többet, a sok ezernyi kézirat mindegyike a multat bevilágító mécs a kutató kezében.

De nem ezekről a nemzeti kincsekről akarok elsősorban visszaemlékezéseimben beszélgetni. Ezeket mindig megszólaltathatja az utókor tudósa. Hanem a kutatásaim nyomán felfedezett, a feledés porába hullatott gyöngyszemeket és a rég porladó öregek ajkáról ellesett derűs, gyászos, apró történeteket jegyzem fel. A Társaság hasábjaira, azokat, a melyek az én mulandóságommal megsemmisülnének. Olvassák, kérem, meleg szívvél!

Vélemény a vasutról.

A mikor először hire járt, hogy Sopron—Bécs között gőzmasina szállítja az utasokat, nagy gondolat villant meg Kisfaludy Sándor agyában. Kipróbálja ezt az ismeretlen alkalmatosságot. Éppen akkor perdült be szobájába kedves huszárja Paiky Marci, a kit írásai-
ban »főljárnak« cimez. Ura elé rakta szokásos reggelijét, a szilvóriumot és a Sutensohn boltjából sebtében hozott ropogós krajcáros kiflit.

A miniszterelnök látogatása a meghódított Szerbiában. 1. Bogatic-on. A járási tisztí személyzetet bemutatják a miniszterelnöknek.
2. Tisza István gróf az Avala hegy tetején. Jungert főhadnagy felv.

— Megyünk, Marci, Sopronba, kipróbáljuk a gőzmasinát.

— Ha nincs ellenére a nagyasszonynak?

Marci a nagyasszony alatt Kisfaludy hugát Nanicát értette, a ki szive egész melegével dédelgette az özvegy soron levő költőt.

Kisfaludy valamit mormogott, de hogy Marci kezébe nyomta az illatos miki dohánnyal megtöltött tajtpipát, kézre adta csákány-botját, nyomban elindult a barátok kolostora tövében fekvő »grodicso« ház felé. Ott lakott Natica nagybékességben urával Mayer József őrnaggyal, a jeles osztrák poétával. A jó tanácson kívül egyébként is szüksége volt a költőnek Nanicára. Sopron két napi járás lévén, Ágh Ferkóval még ma utnak inditaná lovait Szombathelyre. Maga pedig holnap hajnalhasadáskor sógora futólovain kelne utra Marcival.

Azután még egyéb gondja is lesz még ma Nanicának. Tele rakni a »szeredást« ropogós pogácsával, füstölt oldalos és kövesztett szalonnával. Egy hétre való elemőzsiával.

Hat nap telt bele, mire a költő tapasztalatait megtéve, berobogott uri portájára. Pedig nem időzött többet a császári városban, míg vásárlásait bevégezte. Fekete divatos »viklert« hozott Nanicának, tollas legyezőt Málinak, a Natica által számára nevelt második hitvesének, Vajda Amáliának. Tajtékpipát Ferkó és Marcinak. Magának pedig szarvascontnyelű kertészbicsakot.

Fáradtan érkezett haza, mégis sietett Nanicához. Boldogan telepedett le a varróasztal melletti meg-

szokott bőrkarosszékebe. Natica harisnyát stoppolt, Máli pedig doromboló cicaként a kis számolyra telepedett lábaihoz. Így hallgatták nagy áhitattal a Sándorbácsi uti élményeit. A gőzöstől nem volt különösen elragadtatva. Bolyongó angolnak, németnek való. A magyar ember gyomra nem veszi be. Így beszélt a költő. Igaz, komótos alkotmány, könnyű benne rá csihálni a pipára, meg ha unja az utas az ülést, felalájárva megropogtathatja derekát. De nem áll ám meg ahol én akarnám. Nem is léssen jövője hazánkban. *Ki követelheti a magyar nemes embertől, hogy ott legyen azon órára a mikor indulni akar?*

Ne mosolyogjanak olvasóim, mások is voltak az időben hasonló véleményen. A Magyar Tudós Társaság megjelent folyóiratában ekként véleményezik az új találmányt: Nem tanácsos a vasut behozatala Magyarországra, mert az utszéli betyárok felszednék és ellopkodnák a sineket.

A sárga ház titka.

Talán senki sem emlékszik S . . . . őrnaggyra, a ki Napoleon leveretése után került városunkba. Barátja volt Kisfaludy Sándornak, a ki szintén mint őrnagy, a nádorispán segédtisztjeként szolgált a nemesi őrségben.

S . . . . ott lakott a belvárosban, szemben a költő kuriájával, ott, ahol a többi előkelőség házai sorakoztak fel, egész a püspöki palotáig.

Az olasz származásu őrnagy közkedvelt alakja lett városunknak. Karöltve sétált a költővel a kaszinót

helyettesítő piaci tereferékre. Együtt pincészetett a táblalabirakkal. Megjelent lakodalmon, disznótoron, a hogyan illet, hogy néha-néha leereszkedjék pár barát-ságos szóra a jobbágy népséghez is.

Később megházasodott. Előkelő földesur leányát vezette oltárhoz, a ki házasságuk első esztendejében leánygyermekkel kedveskedett férje urának.

Ezek a hivatalos adatok az őrnagy urról. Talán én vagyok egyedül, ki többet is tud róla, ha gyermek-kori emlékeimből kibogozom a sárga ház titkainak szálait, összevetve nagyapámnak a kandalló tüze mellett lemondott elbeszéléseivel.

*

Kis fiu voltam. Ott szorongtam az árverezők között, a sárga házban. Az asztal mellett legelől állt az őszszakállu hosszuhaju Goldner bácsi. Mellette a sohasem öregedő Schwarz, a kit népszerűsége Olcsó Jánosra keresztelt. Az asztal tulsó oldalán ültek a hivatalos urak, közöttük a vármegye legutolsó táblabirái. A hivatalos árverést az örökösök kérték, így került minden ingóság dobszóra. Én is addig-addig furakodtam, míg az asztal mellé kerültem. Goldner bácsi, ki járatos volt házunkhoz, felállított egy törött-hátú székre, hogy gyönyörködhessek a soha nem látott sok kincsben, a mi az asztalon felhalmozva volt. A hivatalos urak kézzől-kézre adták a felnyitogatott ékszerdobozokat. Egyikből koronához hasonló gyémántos hajék, a másiktól borsónagyságu, gyöngysor, smaragdköves karperec, függők, nyakékek, gyűrűk csillogtak elő.

Az urak maguk között beszélgettek:

— Ennyi kincs! Nagy gavallér lehetett egyszer az öreg ur!

Azidőben nagyapámnál laktam. Öreg este lett, mire szepegve haza verődtem. Nagyapám megpironogatott. De megbékült, ahogy elmeséltem a látottakat. Később maga kezdett el az esthómályba régelhunyt barátjáról S . . . . őrnagyról mesélni.

Nagy vagyonnal, huszezer forintot érő ezüst tallérral jött közibénk. Megvette a vár külső kapujától jobbra fekvő uri házat. Értékes ház volt, öt ezer váltóforintot fizetett érte. Az igaz, ötven hold erdő is volt hozzá, mint minden belvárosi házhoz.

Az őrnagy mindig fentartotta összeköttetését házával. Néhanapján levelet is váltott olasz rokonaival. Minden harmadik évben hazai vendége is akadt. Az öreg Galimberty milánói ékszerész látta el akkoriban Dunántul nagyasszonyait csillogó gyémánt mellűkkel, karperecek, gyűrűk és nyakékekkel.

A harmadik tavasz langyos fuvallata nyomán rendszeren megjelent Galimberty »ekhós« szekere. Egyenesen a sárga ház kapujának tartott, ott rakta le kincsekkel telt ládáit. Heteket töltött földije uri házában. Innen járogatott ki a nemes urak kastélyaiba kincseit aranyak és fényes tallérokra beváltani.

Egyszer csak nyoma veszett az ékszerésznek. Hivatalos pecsétes levél is jött Olaszországból. Keresték a pandurok is. De hiába. Ki tudná nyomát találni annak, a ki a Sobri-lakta vidék rengetegeiben kincses ládák társaságában utazik hónapokon át. Így hamarosan rá is borult a feledés Galimberty kincsesládáira.

*

Már nagyobb fiu voltam. Ugy gondolom, a harmadik elemi osztály hátulsó padját faracsgáltam német óra alatt, a mikor az ezüstveretes négy szürke kiröpi-tette a sárga házból a régen árvaságra jutott pozsgás-arcu, kenderhaju, szépséges unokáját az őrnagynak.

Nászutra vitte a környék leggazdagabb földesura a vidékünk legirigyeltebb aranyhalát.

A hogy bezáródott a kapu a szürkék után, egy szépséges asszony bevonult komornájával a belső szobába. Egy ideig sirdogáltak, siratták urnójukat, a kit most vittek el a szürkék, talán örökre. Azután hozzá-láttak a csomagoláshoz. Harmadnapra már a nagytemplom szomszédságában egy kis szürke házban ébredt fel a szép asszony. Ő volt az őrnagy unokájának nevelőanyja, később társalkodónője.

Talán én voltam az új házban az első vendég. Valami üzenettel küldtek hozzá. Ott ült a tükre előtt, földön uszó, fényes, fekete hajával birkózott. Azóta se láttam csodálatosabb asszonyt. Ez a faja a szép asszonyoknak már kiveszett. Hófehér pongyolájában, gyönyörű, ringó termetével olyan volt, mint a tükre előtt ülő mithologiai istenasszony.

Elmondtam az üzenetet. Bársonyos kezével meg-simogatott, azután csomóra fogva a földön uszó haját, a pohárszékhez sietett. Piros almát, édes süteményt hozott, megrakva zsebeimet. Leültetett, beszélgetni kezdett a nemrégiben asszonysorba került neveltleányáról.

Kopogtattak. Nálamnál nagyobb, nyurga fiu sürgönyt tett le a tükör asztalára. A szép asszony izgatottan tépte fel a sürgönyt és sikoltva a földre ejtette.

S . . . őrnagy egészségtől viruló unokája meghalt nászutján. Szaladtam nagyapámhoz, hirül vittem a gyászos eseményt. Elkomolyodott, sóhajta azt mondta: »Nincs a földön teljes boldogság«. Elkezdett újra az őrnagyról beszélgetni. Olyasmit mondott, — a hogy gyermekésszel kivettem szavaiból, — hogy sokszor a gazdagságban felnevelt unoka bűnhődik a nagytya vétkeért . . .

Azóta vagy negyvenszer viritott a hóvirág a Fehérkövek hegyormán és negyven év után egy véletlen esemény felkavarta gyermekkorom rég feledésbe ment emlékeit.

Juniusi alkonyatkor, a mikor a szőlővirág illata bejárja a levegőt, kint üldögéltem a szőlőhajlékom vendéjén. Tekintetem elrévedezett a vidéket beszélő kék hegyeken. A hegyi ut bokrai megmozdultak, valami erősfoma alak sietett felém. A sárga ház új tulajdonosának huszárja volt. Izgatottan hadarta el mon-dókáját: Emberi csontvázat találtak az ebédülő falába beépítve. Nézzem meg, milyen régi a lelet?

A csontváz porhanyó volt, mint a százados mész-rétegtől átjárt öreg ember csontja. A mikor kezembe fogtam az omladozó koponyát, önkénytelen villant meg agyamban: Nem az öreg Galimberty szemüregjei merednek reám?

Képtelenségnek tartottam, hogy a gavallér őrnagy gyilkosa lett volna öreg barátjának. Talán poharazás közben váratlanul fordult le székéről az olasz, a kinek öreg szíve nem birt megbirkózni az őrnagy ur tüzes boraival.

Hogy a borozás hevében, vagy a lábánál heverő kincsesládáktól ingott-e meg a kifogástalan jellemű katona, arra ő már régen megfelelt az Isten ítélő-széke előtt.

Vagy talán nem is úgy volt.

Talán nem is bűnhődés, hanem jutalmazása volt a sorsnak egyetlen unokájának végzete. Hisz úgy halt meg, mint a tavaszi szürkületkor puskacsó elé került, párjával kergetődő szalonka, akkor, a mikor élete legboldogabb perceit élte . . .

S. Galimberty

Stralsund. Hotel Artushof. Dobay István felv.

Német tiszték közt.

Stralsund, 1916. május hó.

A szép öreg kikötő-városka arcához szabott Artushof típusa azoknak a kedves vidéki szállóknak, a melyre első belépésnél rámondjuk: itt szívesen laknám hosszabb ideig.

Frontja nagy, tiszta térre néz. A tér közepén lépcsővel körülölelt vízmedence, melynek tükrére karcsu bronzfigurából csobog a víz. Az öreg Rathaus is ideterpeszkedik, pompásan restaurált homlokzata a piac ó-német házainak nem válik szégyenére. A négyszögletes tér egyik vonalán, boltivek homályában előkelő üzletek kirakatai csillognak. Itt van a város legjobb cukrászboltja is; piros bársony pamlagain szombat este és vasárnap délután egész Stralsund egymást szapulja. A pult felett Hindenburg legujabb életnagyságu képe diszeleg. Az olajnyomaton Vilmos császár kezét nyújt a mazuri hősnek s mindketten merőn előre, a levegőbe néznek. A kisebb terem sarokasztala fölött tábla: »Für Sonnabend reserviert«. A kerek márványasztal körül a helyi veteránegylet előkelősége tartja heti összejövetelét. A nagy tükörlaknál, kilátással a térre, Stralsund piros-pozsgás *Trudé*-i és *Gretchen*-jei kacérkodnak együgyü bájjal, a helyiségben nagyszámban üdülő, felkötött karu vaskeresztes vitézekkel. Kucséber járja körül az asztalokat s ha már mindenki kinyerte a maga skatulyáját, a szomszéd Artushof éttermében kínálgatja tovább szerencsezacsokóját.

Az Artushofban *von Busse* őrnagynak, a dänholmi fogolytábor parancsnokának asztalához vagyok hivatalos. A faburkolatu étterem baldachinszerű fülkéjében alacsony emelvényre állították a parancsnoki asztalt, ezzel is megadva a katonaságnak kijáró tiszteletet. Az asztalon a *Vossische Zeitung* és a *Stralsunder Nachrichten* tegnapi példányai s a vörös-sárgás fedelű *Woche*. A *Reserviert*-táblát ide ki se függesztik, Stralsundban mindenki tudja, hogy ez az asztal szent és sértetetlen.

Heyking báró, az angol nyelvtudása miatt a dänholmi foglyokhoz beosztott német tiszt nyolc órakor értem jött; együtt megyünk le az étterembe. A Stamm-

tisch még üres, illemtudóan ácsorogva várjuk be az őrnagyurékát.

Szállingóznak a nagyhasu burgerek, némelyik asszonyát és a papirba csomagolt kenyéret is magával hozza. Mert a kenyérrel igazán komolyan és szigoruan bännak a németek. Ha nincs Brotkarte — nincs kenyér s a mi fő, ez ellen nincs apelláta. Késve érkezik az őrnagy ur. Valami élelmezési dologban telefonáltak érte a fogolytáborból. Együtt jönnek a félkaru kapitány-nal, aki első látásra szokatlan melegséggel üdvözölt.

— Hallom, hogy magyar. Nagyon örülök. Egy-két meleg napot töltöttem Önöknél, vendégszeretetüket azonban sohasem fogom elfelejteni. Tudja akkor, körülbelül most egy éve tartózkodtunk századommal Homonnán.

— Der Oberstuhlrichter — wie heisst er doch? — so ein gemütlicher kleiner dicker — ja, ja, ja. Man vergisst halt die Namen. Pompásan helyezett el bennünket a kedves, tiszta homonnai házakban. Az én házigazdám különösen derék, jóra való ember volt. Nem hiszem, hogy tulságosan bőviben lett volna akkor a város élelemnek, én azonban azóta sem ettem, no meg ittam olyan jókat, mint Homonnán. Amilyen jóféle felvidéki különlegességet ki tudtak eszelni, mind elém rakták volna azok a jó emberek.

— Mert tudja, kapitány ur, szegények vagyunk, de jól élünk — hat er mir imm'a g'sagt. Na und die Weine! olyan tokajival traktált, amiből az orosz cárnak szállítottak azelőtt. Felesége mondogatta is, hogy ugy látszik ennek a szagára huznak olyan utálatos határozottsággal Homonna felé az oroszok. Akkor bizony Loskóc körül páncélvonatból lőttük már a muszkát. Egy huszártiszt, azt hiszem báró, kitünő urlovasnak mondták, tréfás keserüséggel beszélt, hogy közeli vadászkastélyában az orosz issza már a tokajit. Szegény megijedt háziasszonyom oly kedvesen kérlelt, hogy ugy-e kapitány ur, elkergetik a muszkát. Ja, ja Gnä Frau, ganz bestimmt, hej, pedig akkor még semmit sem tudtunk, hogy lesz, mint lesz. Ha a maguk derék tűzérsege és honvédek nem ütnek akkor akkora rést Gorlicén... no de hát igyunk a szép Magyarország egészségére! A legnagyobb dologban, hogy feleségemnek évek óta mondogattam, hogy el kéne egyszer menni szarvasbögésre Magyarországra. Egyik kártyáján aztán irta is a jó lélek, hogy: Da hast es, ott vagy hát, a hová olyan nagyon kívánczotál. Szarvast ugyan nem lőttem, de három pompás őzbakot. Házigazdám azonban kijelentette, hogy ha elkergettük az oroszot, az első bögési időre meghív, einen Kapitalen kann ich mir abholen. Es wird erledigt — feleltem s ha a germán Isten is ugy akarja, ősszel már az önök szép erdeit bujom.

— És ezt Ön lehetségesnek tartja, kapitány ur? — kérdeztem.

— Hogyne. Juniusig elesik Verdun, ezzel megmutattuk a franciáknak, hogy mit tudunk, ha akarunk, a háboru huszonkettedik hónapjában. Ekkor meglepetésszerűen nagylelkűek leszünk — igen, Verdun dacára s nincs az a Poincaré, a kit el ne söpörne a népakarat, ha ezek után továbbra is angol zsoldban marad. A többi pedig magától jön. Éljen tehát a diadalmas béke.

A söröspoharak veszedelmes gyorsasággal ürültek. Hol ezt, hol azt kellett éltetnünk. Az öreg kapitány — mint tartalékos hadnagy vonult be ezredéhez a háboru elején — elmélázva fujta a füstöt a harcias feliratokkal telepingált plafon felé.

St. v. Dobay 3. f. f. Warschau 27/16 v. Beseler

von Beseler vezérezredes, Varsó kormányzója. A Reussing német festőművész festménye után készült fénykép, melyet a kormányzó sajátkezű aláírásával küldött meg Dobay Istvánnak.

— Ja, ja! oda még elmegyek egyszer. Ezzel a megmaradt félkarommal muszkára ugysem lóhetek többet, majd gyakorlom magam s mire rákerül a sor, félkarral is eltaláljuk azt a híres magyar tizennyolcast.

Felállt, kiment s visszajött.

— Meg kell engednie — fordult hozzám kedves szóval — hogy legalább Önnel szemben, ha csak kicsi részét is, viszonzom a Magyarországon élvezett vendégszeretetnek s megkínáljam, mit einem Schaumwein.

Magastalpu zöld poharakban szolgálták fel a becsületes jó német pezsgőt. Hol a kapitány, hol az őrnagy, hol a hadnagy, hol meg én, de többnyire a kapitány vitte a szót s bizony éjfél is elkongatták már a városháza öreg tornyában, a mikor meleg bucsuzkodás, többszörös kézszorogtatás után elváltam német barátaimtól.

Kiálltam még a nagy térre — élveztem a kicsi város nagy csöndjét.

Alabárdos éjjeli őr kopogott a kut körül. Hallom a sötétben, hogy motyogva nevet. Hozzá sétálok.

— Mit mulat ugy magában, öreg ur?

— Nézem ezt a bronzfigurát. Nem csodálom, hogy ugy köpködi magából a vizet. I' trink a nur a Bier!

Dobay István.

Hírek a társaságból.

Apponyi Antal gróf néhány napot Budapesten töltött.

Bartal Aurél pozsonyi főispán néhány napig Budapesten volt.

Batthyány Lajosné grófné, aki rövid ideig a fővárosban tartózkodott, ismét visszautazott Stanislauba a sebészeti csoporthoz.

Dr. Batthyány-Strattmann László herceg családjával visszautazott Pozsonyba.

Bornemissza Lipót báró Konstantinápolyból visszatért a fővárosba.

Csekonics Endre királyi biztos e héten néhány napot birtokán, Zsombolyán töltött.

Eszterházy Miklós herceg családja nyári tartózkodásra Kismartonba utazott.

Lützwow Henrik gróf v. b. t. t. kedden a fővárosba érkezett.

Mednyánszky-Ghyczy Agatha bárónő a bécsi Cottage-szanatoriumban tartózkodik.

Pallavicini Jánosné örgrófné Karlsbadban üdül.

Schirding Rudolf gróf a múlt héten két napot a fővárosban töltött.

Stierberg herceg feleségével két napig Budapesten tartózkodott.

Széchenyi Géza gróf Erdődről a fővárosba érkezett.

Wolf Ernő Szófiából pár napot Budapesten töltött.

Zichy József gróf v. b. t. t. Pozsonyból Marienbadba érkezett.

Lóversenysport.

A »Magyar Lovaregylet« szokásos alagi meeting-jét ez évben június 25-étől július 2-áig fogja megtartani.

Az öt napos meetingnek, tekintettel arra, hogy a jó lóanyag a közelben áll és így a szállítási nehézségek teljesen elesnek — sportszempontról nagy jelentősége van és a legtöbb versenyben nagy mezőnyökre és bennük jó klasszisu lovak mérkőzésére van kilátás. A főversenyszámok: a Tátrai-Handicap június 25-én, a Liget-díj 27-én, a Dunakeszi-díj 29-én, a Lomnici Handicap július 1-én és végül az 50.000 K-val dotált Kozma Ferenc-émlékverseny július másodikán kerülnek lefutásra. A meetingen összesen 236.800 koronát fordítanak versenydíjakra, egy igen jelentős összeg, mely az istállók kellő részvételét és így a sikert már előre is biztosítja. A legérdekesebb versenyszámoknak talán a Tátrai-Handicap és a Kozma Ferenc-émlékverseny tekinthetők, de rajtuk kívül a többi versenynapoknak mindegyike ügyesen összeállított és érdekes programot mutat fel. Az alagi lóversenytér szép fekvésénél fogva általánosan kedvelt kiránduló helye a főváros közönségének, ahol különösen a nyári forró hónapokban a nagyváros lakossága jó levegőben és árnyékos fák alatt töltheti el az egész délutánt. A nyári időszámításra való tekintettel a versenyek — hová különvonatok viszik ki az érdeklődő publikumot — előreláthatólag csak délután 4 órakor kezdődnek, úgy, hogy a hivatalnok-embereknek is elegendő idejük áll rendelkezésre ahhoz, hogy a versenyek kezdetére kényelmesen kiérhessenek.

N. O.

A dänholmi fogolytáborban :

1. von Busse őrnagy a tábor parancsnoka (a háttérben Rügen-sziget).
2. Dänholm-sziget bejárata.
3. Tennisező angol tisztek. (Balról-jobbra: I. J. Watson kapitány, Lord Beresford kapitány, C. Pope főhadnagy.
4. A golfnál: C. A. Gladstone angol kapitány, egy magyar, Gustavus H. S. Jowke skót tisz.
5. Horgászó orosz tisztek.
6. Francia tisztek. Jobbra von Busse német őrnagy.
7. Hadiönkéntesnek jelentkezett s fogságba esett oxfordi diákok.
8. A tennispályán.

Dobay István és Heyking Alfréd báró felvételei.

DIVATLEVÉL.

Kalendárium szerinti beosztással élve, a divatnak főidényét divatelő-, divat- és divatutó havára lehetne tagolni. Szemre kétségtelenül legszebb az utolsó, a jelenlegi, mikor a nap tüze egyik kabátot a másikra csalogatja le a vándor válláról. A lenge nyári anyag a szín és dísz minden lehetőségét tárja fel, határt csakis a jó-izlés szab. Ennek a »tarka szezon«-nak különösen kedveznek a pillanatnyi viszonyok, az, hogy egyrészt válogatás nélkül fel kell venni minden készletet, másrészt, hogy senki sem meri kötni magát semmi elvhez vagy szabályhoz. Lelkifurdalás nélkül élvezheti kiki a divatszabadságot.

A mennyire tobzódik a szín- és anyagszabadság, annyira egyöntetűek a forma alapformái. Napról-napra éle-
sebben alakul ki a szoros öv által kétfelé tagolt vonal, holott az utóbbi évek divatja éppen ezt kerülte leggon-
dosabban. A derék sima, sőt bir a régi viselet ama bizonyos tendenciájával, hogy kis csucsban a kezdődő aljra hajoljon, mi által még inkább markirozza a karcsu derekat. E természetellenes karcsúságnak divatindoka az, hogy ne válják esetenül a szoknya, legyen bár ráncainak száma igen sok s bővüljön bár a végtelenségbe.

Ugyancsak erre a divatra való hivatkozás a fekete bársonyszalag, mely jóformán minden nyári toaletten visszatér. A pókhálóanyagnak bizonyos kemény, utcai vonást kölcsönöz, könnyű alatta egy amugy is bő szoknya térfogatát fokozni. Árvay J. és Tsa házából

kikerült modellruhánk hiven tükrözi ezt a divatot. A toalett mintája a jelenleg nagyon kedvelt nagybabos fehér alapon rózsaszínű mintája.

A nyári toalettek valamennyie a formával együtt elfogadta a megfelelő divatkornak összes jellegzetes aprólékosságát, a fehér organdiujjat, a hajdani kétujjni fodrot, a ruchet, szóval mindazt, mi kecsessé varázsolta a merev páncélruhát.

Mentől mélyebben haladunk a nyárba, annál inkább mutatkozik a vázsonkosztüm nélkülözhetetlen volta. Ma már kevés nőnek szükséges megmagyarázni, hogy a jól kikészített nyári trot-tör nem kevésbé fontos, mint a márciusi szövet- vagy a selyemkosztüm.

Ilyen is készül még az előhaladottszezon dacára is, de elvéve. Árvay János és Tsa e heti kollekciójában is szerepel egy tópszin poplinalj, csipőtől felfelé már minden ugyanolyan muszlin, selyemmotívummal. A figaró-szerű kabát éppen földi a muszlinrészt, úgy hogy egyszerűsmind egyöntetű selyemkosztümt is képez. Egy kék gabardin vászonkosztüm mellénye, gallérja, fehér organdi, egy fehér úgy készült, hogy rózsaszín fehér-csíkos pánt a szoknya díszé, egyszerűsmind a kabát valamennyi hajtókája. Sándor Margit urleány fehér ruhája és Apponyi Sándorné

Árvay János és Tsa

cs. és kir. udvari szállítók műtermében
a bécsi versenyekre készült ruha.

gróffasszony honi vászonkelméből készült toalettje bizonyítja, hogy mennyire fejlett, mennyire nívós minden egyes, a női ruházkodással összefüggő iparágunk és dicséretére válik a cég tulajdonosának, hogy nemcsak készítési módja eredeti magyar ötlet, de a feldolgozandó anyag is a cég magyarországi gyártelepeiről kerül ki. Marie.

kisfaludi Strobl Zsigmond szobrászművész műtermében.
Balról-jobbra: gróf Zichy Géza Lipótné, gróf Hadik Barkóczy
Endréné és gróf Széchenyi Péterné szobrai. Lázár Ernő felv.

RÓBERT ÉS ELVIRA.

Irta Csűrös Zoltán.

III.

Elbeszélés.

IV.

A táncvizsga, vagy a mint műnyelven nevezik, a nagy-kotillon november vége felé zajlott le, s mint a helybeli sajtó-organum is megállapította, fényesen sikerült, szólótáncaival egyetemben. Ekkor már a zordon szelek erősen füttyöltek a határ megfagyott rögein s Lepkevic úr, a ki mindeddig tavaszt varázsolt az ifju szivekbe, felszedte sátorfáját, mint egy sovány vándormadár, a ki körülnézvén, azon veszi észre magát, hogy már-már itt rekedt... felszedte sátorfáját és melegebb vidékek felé vonult.

Aztán többször eltelt a tél és utána ismét kiva-vaszodott. A mikor negyedszer köszöntött már be a kikelet, a visszatérő fecskemadarak jelentékeny változást állapíthattak meg arcomon. A kikelet, mely a természetet virágzásba borította, az én ajkamon is kicsalta a bajusz nyomait. És a természet pezsgésével a bajuszom növése is lépést haladt. Ekkor a nyolcadik osztályba jártam és csak a harmincöt éven felüli asszonyokkal foglalkoztam.

Ez volt tehát itt a mi számunkra az utolsó tavasz. És mint hogyha felejthetetlen akarna lenni, mintha minden kikelet szépségét ez a tavasz magába akarná olvasztani, a kelő természet ezernyi búzájjal ragyogott felénk. A virágos rétek úgy tündököltek a verőnapon, mint csodálatos aranyos vizü tengerszemek, mik minden eltítkolt gyöngyüket kitárták a napfény elé. A szél megborította és pihegésre keltette ezeket az arany hullámokat. Az erdőben tündérdalokat muzsikáltak a kicsi madarak s a mint a pacsirták a szántóföldek felett elrepültek, mintha mindenütt... a völgyekben és a hegytetőkön, a réteken és a sűrű fák között ezer fuvola és cimbalom kezdett volna zengeni... a patakok zugásából és a virágok pattogásából dallamok szállottak felfelé... az egész természet megcsendülő hangot adott s a maga szépségétől megittasulva újjongta az élet, az ifjuság, a szépség diadalmas, halhatatlan himnuszát. Emlékezem reád, te szépséges szép tavasz! Emlékezem és szomorú epedéssel gondolok reád... dalaid még fülemben csengenek, mint azok az édes énekek, miket a bölcsónél dúdol magzatának az édesanya... És mi

vágytunk, vágytunk utánad, oh hazám fővárosa, Budapest! Vágytunk lármás, zsivajgó utcád után, kormos bérkaszányáid után, iüstös kávéházaid, kifestett éjjeli életed után... sovárogova vártunk téged a virágos és pacsirtás tavasz mellől...

Az érettségi multságunkon kivilágos kivirradtig tartott a tánc. Meg vagyok győződve, a Kerek-erdőben, a hová a multság színhelyét tettük, mióta fennáll, sosem volt még ekkora felfordulás. Mert bizony mondom, hogy sosem éreztem magamat olyan mindentudónak, olyan hatalmasnak és férfiasnak, mint az érettségi után való napon.

Róbert halovány és szomorú volt, a mint egy nagy öreg fának nekitámaszkodott és a rigók füttyölését hallgatta a sűrűben. A fenyvesek halkán zúgtak és az erdő szélén vadszegfűk illatoztak. Mi igen vadul és tüzesen forgolódtunk, mert hő vágyunk volt, hogy felejthetlenné tegyük a hölgyek előtt ezt az utolsó multságot. Róbert csak akkor mozdult meg, a mikor Andreszku megérkezett Elvirával.

Két vasderes hozta ki őket s Elvira piros ruhájában maga is olyan volt, mint egy szegfű. Magas, karcsu, szokatlanul hamar kifejlett leány volt. Mindig azt hallottam, az oláh leányok vagy csúnyák, vagy csodaszépek. És Elvira nem volt csúnya.

Volt valami a járásában, a mi utánozhatatlan volt, a mihez legfőlebb a zerge járását lehetne hasonlítani. Szinte azt mondom, merő muzsika volt, a hogy lebegve haladt. A járásánál csak a szeme volt szebb, nagy fekete szeme, melyben megdöbbenő mélységek ragyogtak fel, mintha eltítkolt szenvedések és szomorúságok rejteznének benne.

A fentebb emlegetett nagy-kotillon után úgy szólva alig beszélt Róberttel. Az utcán, ha nagy néha találkoztak, Róbert kalapot emelt előtte és tovább haladt. A kis város multságain pedig a gazdag oláh ügyvédek és bankhivatalnokok kézzől-kézre adták a gazdag és szép leányt. Mennyi reménykedéssel ment oda és mennyi szomorúsággal jött el onnan Elvira!

Szerették egymást és nem árulták el egymásnak négy éven keresztül. Most, hogy egyik táncnál összer kerültek, Róbert sápadtan és szóltan keringett vele. Nem mert beszélni. A cigány végre elállott és ők karonfogva sétálni kezdtek.

Elvira kezdett beszélni.

— Most már egyetemre megy.

— Igen. Az édesanyámmal felköltözünk.

Elvira mosolyogni próbált.

— Képzelem, hogy fog majd ott mulatni! Jól fogja érezni magát a sok szép leány között. Tudom, nem is fog reánk visszagondolni soha!

Sirva fakadt. A keze reszketett, mint egy fehér liliomszirom. Ebben a pillanatban rettentő szomorúnak és boldogtalannak érezte magát. Róbert megrémülve nézett reá. Hirtelen átkarolta s a mint fölbe hajolt, hogy fekete könnyes szemébe nézzen, a szájuk, mely egymás után esengett, remegő, hosszú, kimondhatatlanul édes csókban összeforrt.

A tisztásról, melyet az imént akaratlanul elhagytak, most fölzendült ismét a zene. Róbert öntudatlanul simogatta a kis lány haját.

— Szeretsz, szeretsz, miért nem mondtad soha? — kérdezte Elvira s a fiu karjába simult, odaadásában boldogan.

— De te, egy szegény fiut!

Elvira félig könnyesen, félig nevetve rázta meg fejcskékjét.

— Mindig a tiéd volt a szívem és ha a tiéd volt, nem lehettél szegény!

(Vége.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség. —

Britundor. 1. Handicap: súlykiegyenlítő verseny. Jó magyar elnevezése még nincs, de majd csak kitalálnak valamit. 2. Kin-csem néhai Blaskovich Ernő uré volt. Sohasem győzték le; Angliában sem. 3. Fenék nevét a Keszthely melletti pusztáról kapta. Szintén csodaló volt és veretlen. 4. Walkovernek azt a versenyt nevezik, a mikor egyetlen pályázó, versenytárs hiányában maga futja be a pályát. Ma már az is elég, ha a ló lemászta lovasával elhalad a bírói páholy előtt. — *Távolból.* Kezdetleges kísérlet. — *Julia.* 1. Ha szép hangja van, igyekezzék az Operához bejutni. 2. Kern Aurél.

Felelős szerkesztő: DOBAY ISTVÁN

Távollétében a szerkesztésért felel: NÁDASDI BAÁN ACHILLES.
Laptulajdonos: DOBAY ISTVÁN és SZÉNÁSY SÁNDOR DR.

Egy alig használt új típusu 18/24 lóerejű
„Mercedes“-gép teljesen felszerelve,
kifogástalan gummikkal, **ELADÓ.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

!! MOST JELENT MEG !!

lovag KERPELY BÉLA könyve:

„Nimródok a fronton.“

— Mulatságos vadászesetek a nagy háborúból. —

A diszes kiállítású kötet ára 2 korona.

(Ajánlott bérmentes küldéssel 2 kor. 45 fill.)

Megrendelhető A Társaság kiadóhivatalában

Budapest, IV., Dunapalota szálló.

Asszonyokat érdeklő könyv!

Ára **A NŐI DIVAT MŰVÉSZETE**
3
korona. **IRTA IFJ. GONDA BÉLA**

Megrendelhető A Társaság kiadóhivatalában.

Urmánczy **Szakácskönyve** az uri világ
Nándorné izlése. ..

A könyv ára kötve 3 kor. 60 fillér. A szerző könyvének tiszta jövedelmét a háboru árvái felségítésére fordítja.

Eltér minden eddigi sablonos rendszertől. A mai viszonyokhoz alkalmazkodik. Közel 500 eredeti, praktikus étel receptjét maga próbálta ki és a ki utána csinálja, biztosra mehet. Főszempontjai: takarékos-ság, izletesség, egészség. Kiállítása igazán művészi: címfődelét *Glatter Gyula* festőművész rajzolta. ** Megrendelhető: **A Társaság** kiadóhivatalánál, Budapest, Dunapalota.

özv. Pataky Lászlóné

nőikalap-üzlete

Budapest, IV., Váci-utca 23. I. emelet.

Telefon 56-74.

Kényelmes, urasági nyaraló, nagy kerttel kiadó a budai hegyekben. Cím a kiadóhivatalban.

Wer sich für
**Reit- und
Fahrsport**
und
Pferdezucht
interessiert,

lese die illustrierte Sportwochenschrift

„Sankt Georg“

Bezugspreis für 1/4 Jahr M. 6.—

:: Probehefte kostenlos. ::

Verlag Sankt Georg G.m. Berlin W. 35.
b. H.

Brachfeld F.

Ö osász. és apost. kir. felsége kamarai szállítója.

Tavaszi uri ingek és ujdonságok.

Uri ruházat mérték szerint.

Tavaszi és esőköpenyek!

Budapest, V., Dorottya-utca 1. Széchenyi-tér sarkán.

Különlegessége. Tábori selyemingek.

Az olasz harctérről: Tábori oltár.
Jakabffy István huszárfőh. felv.

Az északi harctérről: dömsödi Hajós Imre
huszárhadnagy parancsórtsízt.

Belgrád: Rendbehozzák a topcsideri parkot.

DUNAPALOTA (ezelőtt Ritz) az előkelő társaság szállója.

HUNGÁRIA NAGYSZÁLLÓ

Elsőrangu ház Budapesten.

MINDEN MODERN KÉNYELEM:

felvonók, városi- és interurban-telefon, meleg- és hidegvizvezeték.

ÉTTERME AZ ÚRIVILÁG TALÁLKOZÓJA.